

Taulukko: Eviran luomuehtojen terveydenhoidon ja eläinten lääkinnän tuotantosäännöt nyt ja niiden kehittämistarpeet tiivistettynä

Evira Suomi 2017 sääntö	Soveltaminen käytännössä	Tarve täsmentää, opastaa, muuttaa
<p>Luku 6. Tautien ennaltaehkäisy ja eläinlääkinnälliset hoidot Kuvataan rodunvalinta, lajinmukainen hoito, korkealaatuisten rehujen antaminen, ulkojaloittelu ja suuren eläintiheyden välttäminen hyvinvoinnin ja terveyden edistäjänä vastaavasti kuin EU-asetuksessa.</p> <p>Varsinaiset säännöt Luomutiloilla on noudatettava Suomen eläinsuojelulain määräyksiä.</p> <p>Eläimen hyvinvoinnin kautta eläimen vastustuskyky ja luontainen immuunijärjestelmä paranevat. Näin voidaan ennaltaehkäistä infektioita ja eläinten sairastumista.</p> <p>Mikäli eläin kaikesta huolimatta sairastuu tai loukkaantuu, on se viipymättä hoidettava asianmukaisesti.</p>	<p>Ei havaittuja ongelmia.</p>	<p>Tulee suositella luomueläimille kuulumista jonkun tilalle sopivan suunnitelmallisen eläinten terveydenhoitojärjestelmän piiriin.</p>
<p>6.1 Eläinlääkkeiden käyttö Eläimille saa antaa vain sellaisia lääkevalmisteita, jotka on Suomessa hyväksytty käytettäväksi tuotantoeläimille.</p> <p>Lääkevalmisteiden käyttö ennaltaehkäisevästi on kielletty, lukuun ottamatta fytoterapeuttisia ja homeopaattisia lääkkeitä.</p> <p>Ennaltaehkäiseväksi lääkevalmisteiden käytöksi ei katsota eläinlääkärin määräämiä hoitoja.</p>	<p>On vaikea heti tietää milloin on kyseessä täydennysrehu, joka sisältää luomussa ei-sallittuja ainesosia ja milloin on kyse lääkkeestä.</p> <p>Suomessa on epäselvää minkä kaikkien tuotteiden käyttämiseen tarvitaan eläinlääkärin määräys ja mitä tuotteita luomueläimille voi antaa tuottajan oman harkinnan mukaan.</p> <p>Entä tuleeko joidenkin tuotteiden käyttöön olla ell:n suositus.</p>	<p>Täsmennystarpeet ja opastus:</p> <p>Ehdotus muotoiluksi Eviran ehtoihin: Lääkevalmisteiden käyttö ennaltaehkäisevästi on kielletty. , lukuun ottamatta fytoterapeuttisia ja homeopaattisia lääkkeitä.</p> <p>Milloin on kyseessä ruokkiminen rehulla ja milloin on kyseessä sairauden hoito ja</p>

<p>Tilalla saa olla vain eläinlääkärin määräämiä lääkevalmisteita. Esimerkiksi loislääkkeiden tulee olla eläinlääkärin määräämiä.</p> <p>Kasvun ja tuotannon edistämiseen tarkoitetut aineet (antibiootit, kokkidiostaatit ja muut kasvunedistämiseen tarkoitetut valmisteet) ovat kiellettyjä.</p>		<p>lääkitys.</p> <p>Missä tilanteissa on oltava eläinlääkärin määräys ja/hoito-ohjeistus tai suositus ja milloin ei tarvita.</p>
<p>Evira Suomi 2017 sääntö</p>	<p>Soveltaminen käytännössä</p>	<p>Tarve täsmentää, opastaa, muuttaa</p>
<p>6.1 Eläinlääkkeiden käyttö</p> <p>Viimeisen hoitokerran jälkeen on noudatettava lääkevalmisteelle sen myyntiluvassa annettua, tai lääkeaineelle eläinlääkärin määräämää varoaikaa, ennen kuin kyseisestä eläimestä saatuja tuotteita voidaan luovuttaa elintarvikkeeksi.</p> <p>Luonnonmukaisessa tuotannossa varoaika kaikille eläimistä saataville elintarvikkeille on kaksinkertainen normaaliin varoiikaan verrattuna.</p> <p>Mikäli valmisteen varoaika on 0 vrk, on varoaika myös luonnonmukaisessa tuotannossa 0 vrk (2*0 vrk =0 vrk).</p>	<p>Ei tiedetä olevan suuria ongelmia, hapuilua kuitenkin on työnjaossa, kuka tekee merkinnät tuottaja vai eläinlääkäri.</p>	<p>Tarvitaan opastusta siihen kuinka varoaikamerkinnät tehdään lääkekirjanpitoon oikein ja selkeästi.</p> <p>Täsmennystarve: erityistapaus umpeenpanohoito antibiootein ja vedinkanavan sulkemiseen käytettävät valmisteet.</p>
<p>6.2 Rajoitukset eläinlääkkeiden käytössä</p> <p>Eläintä, jonka tuotantoelinkaari on yli vuoden (esim. lypsylehmät, emakot, hevoset), voidaan hoitaa lääkevalmisteilla 12 kuukauden aikana kolme kertaa. Mikäli eläin joudutaan hoitamaan lääkevalmisteilla neljä kertaa 12 kuukauden aikana, ei sitä voida enää pitää luomukelpoisena.</p> <p>Neljä kertaa 12 kuukauden aikana hoidettu eläin katsotaan tavanomaisesti kasvatetuksi ja sen on aloitettava siirtymävaihe alusta.</p>	<p>Paljon vaatimuksia, joita ei voi lukea tuotantoehdoista, mistä seuraa, että seuraavien käytäntöjen vaatimukset tunnetaan hyvin huonosti kentällä.</p> <p>Tarkastajille tiedotettu pääsääntö on, että kaikki lääkeaineiksi rekisteröidyt ja määritellyt valmisteet, mukaanlukien homeopaattiset valmisteet, tulee laskea hoitokertojen lukumäärään.</p> <p>Nupoutuksen ja kastroinnin yhteydessä käytettyjen lääkeaineiden käyttämisestä ei kuitenkaan lasketa mukaan hoitokertojen lukumäärään, koska EU:n luomuasetus edellyttää kivunlievityksen käyttämistä.</p>	<p>Täsmennystarve: mitä lääkityksiä luetaan mukaan rajoitetun lukumäärän lääkehoitokertojen laskelmaan ja mitä ei lasketa.</p> <p>- Eläimen terveydentilan ollessa uhattuna, sen paranemiseen vaikuttavien, kyseiseen käyttöön tarkoitettujen rehuaineiden käyttämisestä ei pidä laskea hoitokertarajoitukseen.</p>

	<p>On hyvä, että nupoutuksen ja kastroinnin yhteydessä käytettyjen lääkeaineiden käyttämistä ei lasketa mukaan hoitokertoihin, mutta on huono asia, että tietoa ei löydy kirjallisesti Eviran tuotantosäännöistä.</p> <p>Käytännössä meillä lasketaan määrä seurannan piirissä olevien hoitokertojen lukumäärään myös täysin lääkkeettömien valmisteiden käyttäminen eläinten sairastaessa.</p> <p>Näitä ovat ketoosin hoito propyleeniglykolia sisältävillä valmisteilla ja poikimahalvauksen hoitaminen ensioireiden ilmetessä kalsiumvalmisteilla sekä ripulin hoitoon annettavat elektrolyyttivalmisteet ja vastasyntyneiden porsaiden rautavalmisteet, joita annetaan suun kautta.</p>	<p>- Selvitettävä myös muut tilanteet, jolloin eläinlääkkeitä käyttäen annettu hoito on perusteltua ilman lääkehoitokerraksi merkitsemistä.</p> <p>Opastus tarpeen: Nupoutuksen ja kastroinnin yhteydessä käytettyjen lääkeaineiden käyttämistä ei lasketa mukaan hoitokertojen lukumäärään.</p>
<p>Evira Suomi 2017 sääntö</p>	<p>Soveltaminen käytännössä</p>	<p>Tarve täsmentää, opastaa, muuttaa</p>
<p>6.2 Eläintä, jonka tuotantoelinkaari on alle vuoden (esim. lihasiat ja -siipikarja) voidaan lääkittää hyväksytysti vain kerran eläimen elinaikana.</p> <p>Toisen lääkintäkerran jälkeen on eläimen aloitettava siirtymävaihe alusta.</p>	<p>Em. pääsäännön mukaan ja Suomen tulkin mukaan syntyy erityisesti lihasikojen kasvatukseen erittäin ongelmallinen tilanne.</p> <p>Pistoksena annettu rautavalmiste on lääkeaine ja siten se luetaan lääkehoitokerraksi.</p> <p>Porsalle lasketaan myös yksi lääkintäkerta suun kautta annettavan rautalisän antamisesta, jos annettu hivenaine ei löydy positiivilistalta.</p> <p>Suomessa ei ole myynnissä porsasrautaa, joka sisältäisi vain sallitussa muodossa olevia hivenaineita.</p>	<p>Täsmennystarve: Porsasraudan antamiseen tulee löytää keino, jolla lihasika ei menetä ainoata hoitokertaansa.</p> <p>Rautatäydennys on niin välttämätön, että jos sen antamista rajoitetaan millään tavalla, niin luomusikatalouteen syntyy erittäin vakava eläinten hyvinvointiongelma.</p>
<p>Siirtymävaiheen pituudet on mainittu kohdassa 3.2. (kohdassa toistetaan eri eläinlajien siirtymäajat EU-asetuksen kohdasta 38 artikla)</p>	<p>Käytetään samoja eläinlajikohtaisia siirtymävaiheiden pituuksia kuin silloin, jos eläin on hankittu tavanomaisesta tuotannosta ja se otetaan luomuhoidon.</p> <p>On tiedotettu, että siirtymävaihe alkaa siitä päivästä lukien, mistä alkaen eläin on kokonaan luomutuotantosääntöjen mukaisessa hoidossa. Esim. siirto luomutilalle 2.lokakuuta., siirtymävaiheen ensimmäinen päivän on 3.lokakuuta.</p>	<p>Opastus tarpeen: mistä päivästä alkaen siirtymävaiheen laskeminen aloitetaan, silloin kun kyse on hoitokertojen lukumäärän ylityksen vuoksi siirtymävaiheeseen</p>

		joutumisesta. Ja myös, miten laskenta toteutetaan, jos siirtymävaiheen aikana hoitokertojen määrä ylittyy uudestaan.
Evira Suomi 2017 sääntö	Soveltaminen käytännössä	Tarve täsmentää, opastaa, muuttaa
<p>6.2 Rajoitukset eläinlääkkeiden käytössä</p> <p>Hoitokerraksi katsotaan kaikki yhtä sairastapausta varten annetut lääkehoidot edellyttäen, että kyseessä on saman sairauden hoito. Tarkasteluajanjakso on 12 kuukautta taaksepäin viimeisestä hoitotapahtumasta.</p> <p>Edellä mainittuihin lääkehoitoihin ei lueta loislääkitystä, rokotteita eikä pakollisia taudinvastustusohjelmiin kuuluvia lääkityksiä.</p> <p>Hormonien käyttäminen lisääntymisen säätelyä varten (esim. kiimojen samanaikaistamiseen) tai muihin tarkoituksiin on kielletty. Hormonien käyttäminen yksittäiselle eläimelle eläinlääkinnällisenä hoitona on sallittu.</p>	<p>On hyvin paljon epävarmuutta käytännön tilanteissa.</p> <p>Esimerkki: Lehmä sairastaa, eläinlääkäri tutkii ja havaitsee samalla käynnillä utaretulehduksen sekä munasarjarakkulat. Hän määrää utaretulehdukseen antibioottihoidon ja hormonivalmisteen rakkuloiden hoitoon. Eläinlääkäri merkitsee kaksi eri hoitokoodia ja kaksi eri lääkeainetta.</p> <p>Luomusääntöjen lukemisen perusteella on mahdoton tietää varmasti onko kyseessä yksi hoitokerta vai kaksi.</p> <p>Kumpi määrää sairastapaus vai yksittäinen tietty sairausdiagnoosi?</p>	<p>Täsmennystarve: yhden hoitokerran määrittelmä ja kuka/ ketkä sen määrittelevät käytännössä.</p> <p>Miten vaikuttaa lääkehoidon toistuvuus ja kesto?</p>
<p>Luku 5 Ruokinta Sallitut rehuaineet</p> <p>5.1 Pääsääntö Luonnonmukaisessa tuotannossa eläinten ruokinnassa pyritään huomioimaan niiden ravinnontarpeet ja hyvinvointi. Eläimet on ruokittava luonnonmukaisesti tuotetuilla rehuilla. - - -</p> <p>Eläinten ruokinnassa ei ole sallittua käyttää aminohappoja ja/tai kasvun- ja tuotannon edistämiseen tarkoitettuja aineita (esimerkiksi kokkidiostaatteja). Luonnonmukaisessa tuotannossa ei myöskään sallita kemiallisten liuottimien avulla valmistettuja rehuja (erilaiset rouheet). Eläinten pakkosyöttö on kielletty.</p> <p>Evira Rehut 2014: Luomutilalla tavanomaista melassia, yrttejä ja</p>	<p>Maataloudesta peräisin olevien rehuaineiden laatu: Märehtijöillä on pääsäännön mukaan 100 % luomurehujen käyttämisen vaatimus. Sioille ja siipikarjalle saa antaa max 5 % tavanomaista valkuaisrehua.</p> <p>Muut rehuaineet: Kaikille eläinlajeille saa luomurehujen lisäksi antaa vain rehuaineita, jotka löytyvät positiivilistoista komission asetuksen (EY) 889/2008 liitteistä V ja VI.</p> <p>Tavanomaisesta pellavarouheesta tehty sairaustilanteessa letkuttamalla annettu pellavansiemenlima on tänä vuonna 2017 aiheuttanut usealle nautatilalle huomautuksen ruokintasääntöjen noudattamatta jättämisestä.</p>	<p>Muutostarve: Tulee sallia tavanomaista alkuperää olevien melassin, yrttien ja mausteiden sekä eläimen akuuttiin hoitoon tarvittavien rehuaineiden käyttö, silloin kun luomulaatuisia tuotteita ei ole saatavilla.</p>

<p>mausteita voidaan käyttää enintään 1 % vuosittaisesta rehuannoksesta. Rehuannos lasketaan eläinlajikohtaisesti maatalousperäisten rehujen kuiva-aineesta.</p>	<p>Ns. 1% sääntö on meillä käytössä pelkästään luomurehujen valmistuksen valvonnassa.</p>	
<p>Luku 5 Ruokinta Sallitut rehuaineet</p> <p>5.7 Muut sallitut rehuaineet Sallitut kivennäiset ja hivenaineet on mainittu komission asetuksen (EY) 889/2008 liitteissä V ja VI</p> <p>5.8.2 Vitamiinit Synteettisten vitamiinien käyttö.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sikojen ja siipikarjan ruokinnassa synteettisten vitamiinien käyttö on sallittua. - Märehtijöille on sallittua antaa synteettisiä A-, D- ja E-vitamiineja. <p>5.8.3 Muut aineet</p> <ul style="list-style-type: none"> - Eläintuotantoon vaikuttavista lisäaineista ovat sallittuja kaikki EU:ssa rehukäyttöön hyväksytyt entsyymit ja mikro-organismit. - Vaatimuksena on, että näitä lisäaineita ei ole tuotettu gmo-tekniologiaa käyttäen. <p>Kivennäisperäiset rehuaineet luetellaan positiivilistassa V, Liite 1 Sallitut rehun lisäaineet, vitamiinit ja provitamiinit sekä hivenaineet luetellaan positiivilistassa VI, Liite 2</p>	<p>On ongelmallista, että</p> <ul style="list-style-type: none"> - kivennäisaineiden positiivilistassa ei luetella nopeavaikuttavia kalsiumlähteitä kalsiumkloridia ja kalsiumpropionaattia. - hivenaineiden positiivilistassa olevat rautaa sisältävät rehuaineet ovat sellaisia, mitä Suomessa myytävissä valmisteissa ei ole tuotantoeläimille suunnatuissa valmisteissa. - listoissa ei ole sokeriaineenvaihduntaan vaikuttavia rehuaineita - märehitijöille ei saa antaa B-ryhmän vitamiineja silloinkaan kun niiden pötsi on lakannut niitä tuottamasta sairaustilanteessa. <p>Entsyymit ja mikro-organismit on lueteltu näin: 4a, 4b, 4c ja 4d. Numerot eivät kerro lukijalle sitä, että kyseessä ovat maitohappobakteerien eri lajit.</p>	<p>Muutostarve: -Tulee erottaa toisistaan milloin on kyse eläimen ruokinnassa päivittäisen ravitsemuksen tyydyttämiseksi annetuista rehuaineista ja milloin tilapäisesti käytettävistä eläinten terveydentilan parantamiseksi annettavista rehuaineista. -Hyvin voimakkaasti eläinten terveydentilan paranemiseen vaikuttavien rehuaineiden käyttämiseen ei pidä soveltaa päivittäistä ruokintaa koskevia tuotantosääntöjä.</p> <p>Opastus tarpeen: Listoissa esiintyvät nimitykset tulee avata myös arkikielelle, sellaiseen muotoon mitkä löytyvät kauppavalmisteiden sisällysluetteloista.</p>
<p>Sallitut puhdistus- ja desinfiointiaineet Rakennustan ja laitteiden pesuun ja desinfiointiin hyväksyttävät aineet luetellaan positiivilistassa VII, Liite 3</p>	<p>Osalla eläinlääkäreistä ja luomuneuvojista sekä tarkastajista on kysymällä saatuja tietoja mahdollisuuksista, joita ei laajasti tunneta.</p> <p>Tautisaneeraustilanteissa voi pyytää poikkeuslupaa saada käyttää myös muita kuin positiivilistan aineita. Poikkeusluvan voi saada, kun on riittävät eläinlääkärin kirjoittamat perustelut.</p> <p>Jalkineiden pesussa ja työntekijöiden kulkureiteille sijoitetuissa desinfiointialtaissa saa käyttää aineita, joita positiivilistalla ei ole.</p>	<p>Opastus tarpeen: Jo käytössä olevat mahdollisuudet tulee koota yhteen ja kirjoittaa kaikille näkyviin tuotantoehtoihin.</p>

	Myös eläinten sorkkien pesussa saa käyttää todettuun tarpeeseen aineita, joita positiivilistalla ei ole esim. Virkon S.	
--	---	--

Lisätietoja liitteissä:

1. Selvitys: Rehuaineiden tarve eräissä terveysongelmissa ja positiivilistan aineet
2. Raportti koordinaatohankkeen fokusryhmän työskentelystä